

RICHARD WAGNER

RICHARD WAGNER

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Výstavu pripravil Divadelný ústav Bratislava v spolupráci so Slovenským národným divadlom, 2013.
Použitý materiál na výstave je z archívov Divadelného ústavu a Slovenského národného divadla.
Autor výstavy Jaroslav Blaho, grafické riešenie Viera Burešová.

RIENZI

Slovenské národné divadlo
Premiéra 3. júna 1967
Dirigent Tibor Frešo
Režisér Július Gyermek
Kostýmy Ludmila Purkyňová

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Dr. Gustáv Papp (*Rienzi*)

Dr. Gustáv Papp (*Rienzi*), Elena Kittnarová (*Irene*)

Imrich Jakubek (*Rienzi*)

Oľga Hanáková (*Adriano*), Dr. Gustáv Papp (*Rienzi*)

Imrich Jakubek (*Rienzi*), Margita Česányiová (*Irene*)

Kostýmy Ludmila Purkyňová

BLÚDIACI HOLANĎAN

Slovenské národné divadlo
Premiéra 21. decembra 1923
Dirigent Oskar Nedbal
Režisér Achille Viscusi
Scéna Josef Gottlieb

V piatok 21. decembra 1923.
Premiéra. Mimo predplatenia.

Richard Wagner:
Bludný Holanďan

Romantická opera o troch dejstvách.

Dirigent **O. NEDBAL.** Režie **A. VISCUSI.**

Nová dekorácia i kostýmy výprava, dľa návrhov kďa výpravy Národ-
ného divadla v Prahe M. Gottlieba prevedie J. Wintersteiner a div. krajčír
J. Svobodaň. — Po prvý raz sa hrá v kruhovom horizonte.

OSOBY:

Daland, norský plavec	Z. Markov
Senta, jeho dcéra	D. Smáňová
Erik, lovec	R. Höbner
Kormidelník	B. Chorovič
Holanďan	V. Novák a. h.
Norskí plavci	mužstvo Holanďanovo. — Dejisko: morský breh.

Zvýšené ceny miest.

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Slovenské národné divadlo
Premiéra 15. mája 1931
Dirigent Karel Nedbal
Režisér Bohuš Vilím
Kostýmy Ludovít Hradský

Slovenské národné divadlo
Premiéra 9. decembra 1939
Dirigent Josef Vincourek
RÉŽISÉR Bohuš Vilím

Modný dom F. Pavúk, Schöndorfská 50

Knihkupectvo Slovenskej ligy
v Bratislave, Dunajská ul. 22
zariadi a doplní Vam Vašu knižnicu

Slovenské národné divadlo
19. XII. 1939
(28. III.)
Bludný Holanďan
Romantická opera v 3 dejstvách od Richarda Wagnera.
Preložil Ferdinand Hoffmann. Dirigent Jozef Vincourek.
Režia: Bohuš Vilím. Výprava: Ladislav Vécsey.

Daland, norský námorník	Zdenek Markov
Senta, jeho dcéra	Mária Némethová a. h.
Erik, poľovník	Stefan Hoz
Mary, Sentina dojka	Mária Peršlová
Kormidelník Dalandov	František Hájek
Holanďan	Alfred Jerger a. h.

Námorníci na norský loď. Posádka na lodi bludného Holanďana. — Odohráva sa na norskom pobreží.

BOHUSLAV BROUK
Bratislava, Námestie A. Hlinku číslo 34

Kam po divadle? V rodinnom dancing reštaurante „Tunel“
hotel „Bláha“, Bratislava
Telefon 3559

Werner Klavírny dom
BRATISLAVA, Hviezdoslavovo námestie 32
Telefon číslo 104

Parfumeria Umlauf
Bratislava, Laurinská 15

V stredu 27. marca 1940

MÁRIA NÉMETHOVÁ
komorná speváčka Štátnej opery vo Viedni a. h.

Bludný Holanďan

Romantická opera v 3 dejstvách od Richarda Wagnera. Preložil Ferdinand Hoffmann.
Dirigent Jozef Vincourek. Režia Bohuš Vilím. Výprava Ladislav Vécsey

Daland, norský námorník	Zdenek Markov	Mária Némethová a. h.	Mária Peršlová
Senta, jeho dcéra	Mária Némethová a. h.	Stefan Hoz	František Hájek
Erik, poľovník	Stefan Hoz	Holanďan	Anton Bledý

Námorníci na norský loď. Posádka na lodi bludného Holanďana. — Odohráva sa na norskom pobreží.

Zvýšené ceny miest.

10. januára 1943 O 19. hod. večer

Milada Formanová a. h.

Bludný Holanďan

Romantická opera v 3 dejstvách od Richarda Wagnera.
Preložil Ferdinand Hoffmann. Dirigent Jozef Vincourek.
Režia Bohuš Vilím. Výprava Ladislav Vécsey.

Daland, norský námorník	Zdenek Ruth-Markov
Senta, jeho dcéra	M. Formanová a. h.
Erik, poľovník	Stefan Hoz
Mary, Sentina dojka	Mária Peršlová
Kormidelník Dalandov	František Hájek
Holanďan	Emil Schütz

Námorníci na norský loď. Posádka na lodi bludného Holanďana. — Odohráva sa na norskom pobreží.

Kasno pred 22. hodinou.
Spevoherné ceny miest.

13. januára 1943 Milada Formanová a. h. Seta B

Bludný Holanďan

Slovenské národné divadlo
Premiéra 15. júna 1957
Dirigent Gerhard Auer
Režisér Miroslav Fischer
Scéna a kostýmy Max Elten

BLÚDIACI HOLANĎAN

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Andrej Kucharský (Kormidelník), Václav Nouzovský (Daland)

Emil Schütz (Holand'án), Václav Nouzovský (Daland)

Emil Schütz (Holand'án), Margita Česányiová (Senta)

František Šubert (Erik), Božena Suchánková (Senta)

Margita Česányiová (Senta)

Ondrej Malachovský (Daland), Bohuš Hanák (Holand'án) - doštudované 1960

BLÚDIACI HOLANĎAN

Slovenské národné divadlo
Premiéra 20. júna 1984
Dirigent Gerhard Auer
Režisér Július Gyermek

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Jozef Špaček (*Daland*), Pavol Mauréry (*Holandán*)

František Caban (*Holandán*)

Dr. Gustáv Papp (*Erik*), Elena Kittnarová (*Senta*)

Anna Starostová (*Senta*), Pavol Mauréry (*Holandán*)

František Livora (*Erik*), Elena Kittnarová (*Senta*)

Pavol Mauréry (*Holandán*), Anna Starostová (*Senta*)

Štátne divadlo Košice
Premiéra 27. apríla 1963
Dirigent Ján Kende
Režisér Kornel Hájek

Margita Abrahámová (*Senta*), Miroslav Hájek (*Holandán*)

Štátne divadlo Košice
Premiéra 26. apríla 1998
Dirigent Boris Velat
Režisér Branislav Kriška

František Balún (*Holandán*), Mária Repková (*Senta*)

Roman Hübner (Tannhäuser)

TANNHÄUSER

Slovenské národné divadlo
Premiéra 20. decembra 1922
Dirigent Milan Zuna
Režisér Josef Munclinger
Scéna a kostýmy Josef Hurt

V nedeľu 10. februára 1929.
O 3. hod. odpoľudnia.
Predstavenie Slovenskej školy robotnickej.
Richard Wagner:
Tannhäuser
alebo zápas pevcov na Wartburgu.
Dirigent J. Vincourek. Režia A. Viscusi.

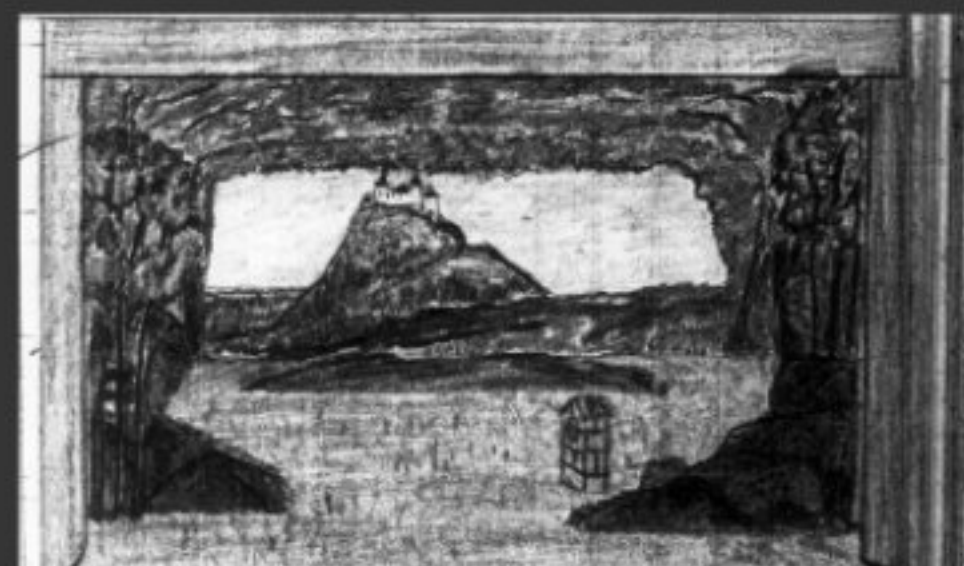
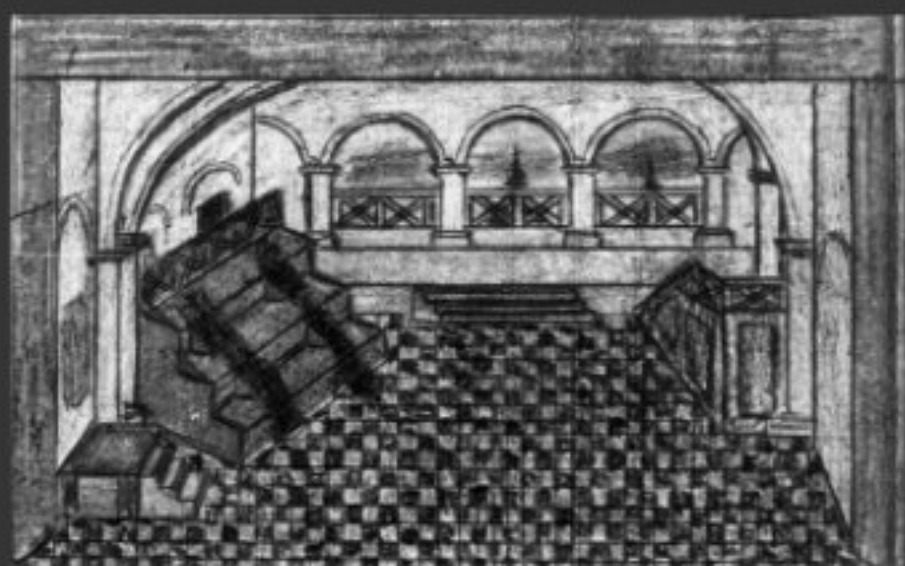
Herman, zem. gróf thüringenský	—	Alojz Urban a. h.
Tannhäuser	—	Roman Hübner
Wolfram z Eschlinbachu	—	Gejza Fischer
Walter z Vogelweide	—	Eduard Helman
Biterolf	rytie i a pevc	Ján Kolář a. h.
Jindřich Schreiber	—	Dr. Janko Blaho
Reinmar zo Zwettu	—	Zá. Ruth-Markov
Ajzbeta, Hermanova nete	—	Máša Kolárová
Venuša	—	Dobrena Simáňová
Mladý pastier	—	Vlasta Postlová
—	—	Vlasta Postlová
—	—	Greta Jasková
—	—	Maria Bará
—	—	Maria Rezníčková

Rytieri, slachta, dámy, ehoľní, pástati, starí a mladí pómici, siren, bachantský faun. Dej: IX. storočie. I. dejstvo: a) jaskyňa v Hórselbergu pri Eschlinbachu, b) Odoie pod Hradom Wartburgským. II. dejstvo: Slávnosť siah na Wartburgu. III. dejstvo: Odoie pod Hradom, Bachantale v I. a III. dejstve nahradovali baletný mlster A. Viscusi, tancovali A. Viscusi, O. Doušová-Janová a celý baletný sbor.

Predpredaj vstupeniek: Dunajská ulica č. 25.

Bronislav Chorovič (Walter von der Vogelweide)

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

TANNHÄUSER

Slovenské národné divadlo
Premiéra 18. mája 1963
Dirigent Tibor Frešo
Režisér Klaus Kahl
Kostýmy Ludmila Purkyňová

Ondrej Malachovský (*Hermann*), Dr. Gustáv Papp (*Tannhäuser*)

Anna Poláková (*Elisabeth*)

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Anna Poláková (*Elisabeth*), Dr. Gustáv Papp (*Tannhäuser*)

Dr. Gustáv Papp (*Tannhäuser*), Bohuš Hanák (*Wolfram von Eschenbach*)

Dr. Gustáv Papp (*Tannhäuser*)

Štátne divadlo Košice
Premiéra 5. apríla 1959
Dirigent Josef Vincourek
Režisér Kornel Hájek

Anna Poláková (*Elisabeth*)

Peter Mikuláš (*Hermann*), Magdaléna Blahušiaková (*Elisabeth*)

Magdaléna Blahušiaková (*Venuša*)

Magdaléna Blahušiaková (*Elisabeth*), James McCray (*Tannhäuser*)

TANNHÄUSER

Slovenské národné divadlo
Premiéra 8. apríla 1994
Dirigent Jan Zbaviteľ
Režisér Miroslav Fischer
Scéna Milan Ferenčík

Klaus Gerber (*Tannhäuser*), Dalibor Jeniš (*Wolfram von Eschenbach*)

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Magdaléna Hajóssyová (*Elisabeth*)

James McCray (*Tannhäuser*), Martin Babjak (*Wolfram von Eschenbach*)

LOHENGRIN

Slovenské národné divadlo
Premiéra 24. marca 1927
Dirigent Oskar Nedbal
Režisér Zdenko Ruth-Markov
Návrhy kostýmov Vojtech Šebor

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Hormos a Danzig
dom obuvi
Bratislava, Laurinská ulica č. 11.

J. TAUSKYHO SYNŮVIA
Murbanovo nám. 8, 9, 10 Sediarska ulica číslo 7
Telefon 168 Telefon 1357
Prádlo — koberce Dámsky módný tovar

Slovenské Národné divadlo

LOHENGRIN

Romantická opera v 3 jednaniach.
Dirigent: Oskar Nedbal. Režisér: Zdenek Ruth-Markov.
Nové dekorácie zhotovené v ateliéri G. Wintersteinerja.

Jindrich Ptáčník I. nemecký kráľ	Zdenek Ruth-Markov
Lohengrin	Roman Hübner
Elza	Dobrena Šimášková
Bedrich Telramund, gróf brabantský	Gejza Fiser
Otruda, jeho žena	Marta Krásová
Hlasen kráľov	Karol V. Marek
Knieža Gottfried Elzín, brat	Božena Holíčková
Brabantki šľachtici	Janko Blaho
	Jozef Šort
	Zdenek Šiša
	Jozef Kozánek
	Helena Bartáková
	Kristína Tvrdoňová
	Ortita Jasková
	Maria Rezníčková

Pážitá

Saskí, thüringští a brabantští šľachtici, šľachtenci, pážitá, vojaci.
Odohráva sa v Antverpách v prvej polovici X. storočia.

24.3.1927

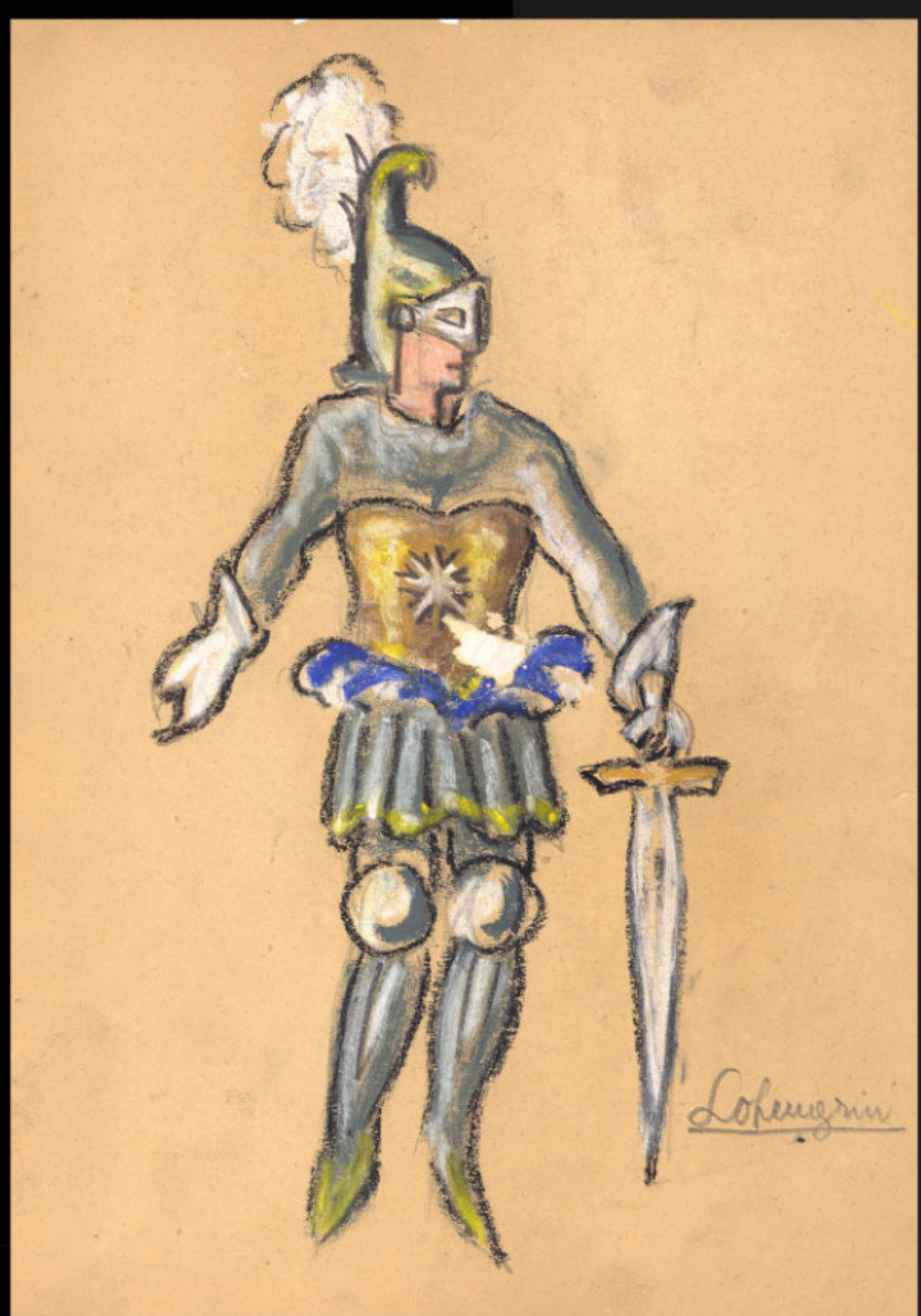
SLOVENSKÁ KNIGHTLACIARE V BRATISLAVE

Roman Hübner (Lohengrin)

Elza z Brobant -
(brobantská žena)

Lohengrin

Telramund

Otruda -
Iš.

ŠEBOR

Slovenské národné divadlo
Premiéra 17. decembra 1976
Dirigent Gerhard Auer
Režisér Miroslav Fischer

LOHENGRIN

Dr. Gustáv Papp (*Lohengrin*)

Sergej Kopčák (*Heinrich*)

Elena Kittnarová (*Elsa*), Dr. Gustáv Papp (*Lohengrin*)

Juraj Martvoň (*Telramund*), Oľga Hanáková (*Ortrud*)

Ondrej Malachovský (*Heinrich*)

Ondrej Malachovský (*Heinrich*)

Anna Kajabová (*Elsa*)

Štátne divadlo Košice
Premiéra 28. mája 1976
Dirigent Ladislav Holoubek
Režisér Oskar Linhart

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Eliška Pappová (*Elsa*), Jozef Konder (*Lohengrin*)

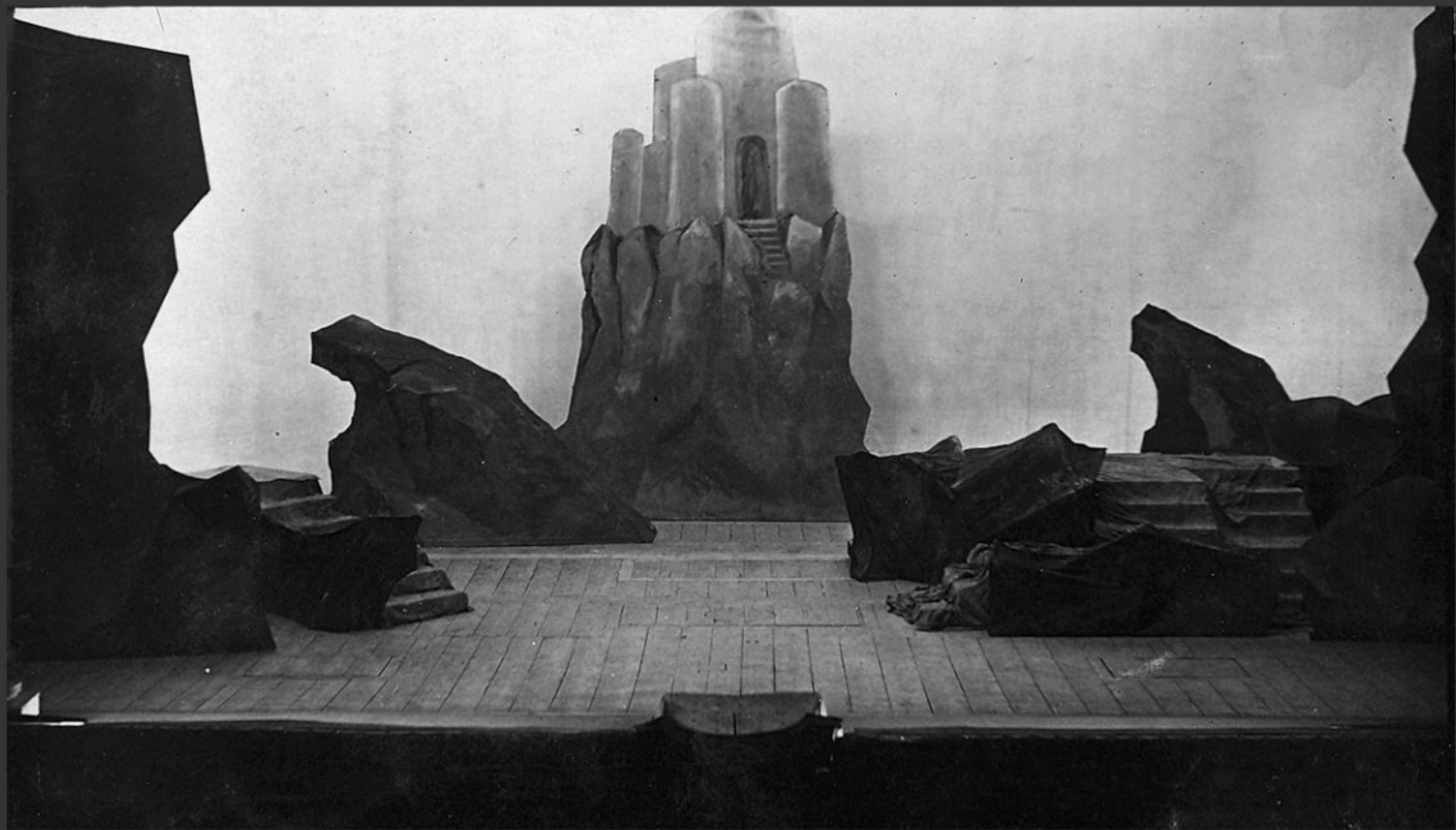
Eva Šmáliková (*Ortrud*), Pavol Mauréry (*Telramund*)

Juraj Martvoň (*Telramund*)

ZLATO RÝNA

Slovenské národné divadlo
 Premiéra 20. septembra 1928
 Dirigent Oskar Nedbal
 Režisér Bohuš Vilím
 Scéna Ján Ladvenica

DIVADELNÝ ÚSTAV
 BRATISLAVA
 THE THEATRE INSTITUTE

Nová výprava!
 Vo štvrtok 20. septembra 1928
 Nová výprava!

Premiera Wagnerovej opery

ZLATO RÝNA

Dirigent OSKAR NEDBAL.

Režia Bohuš Vilím.

Výtvarná účasť J. Ladvenica.

Bloky platia.

Vo štvrtok 27. septembra 1928.
 2. hra v predplatení.
 Seria B.

RICHARD WAGNER:

ZLATO RÝNA

(DAS RHEINGOLD)

Dirigent: Oskar Nedbal Režia: Bohuš Vilím

Wotan	Richard Graeven
Donner	Alois Urban
Froh	Harry Kluska
Loge	Roman Hubner
Alberich	Georg Filler
Mime	Dr. Jan Diano
Fasolt	Ján Kollár a. h.
Falner	Zd. Roth-Markov
Priska	Dejveta Smádová
Freia	Mária Kollárová
Erda	Mária Petková
Woglande	H. Hlavo-Bartošová
Wellgunde	Vlasta Podstová
Flörschke	Mária Rezníčková

I. dejstvo: v hĺbkach Rýna. II. dejstvo: krajina na Rýne.
 III. dejstvo: v podzemnej chodbi Nibelheimu. IV. dejstvo: krajina na Rýne.
 Prestávka po II. scéne.

Bloky platia.

TRISTAN A IZOLDA

Bohuš Vilím

Slovenské národné divadlo
Premiéra 5. januára 1934
Dirigent Karel Nedbal
Režisér Bohuš Vilím
Scéna Ľudovít Hradský

V piatok 5. januára 1934.

14. hra v predplatení. **O 7. hod. večer.** PREMIERA! Séria C

Gunar Graarud a Rose Merker
členovia Štát. opery vo Viedni a. h.

RICHARD WAGNER:
TRISTAN A ISOLDA

Opera v 3 dejstvách od Richarda Wagnera. Dirigent Karol Nedbal. Režia B. Vilím.

Tristan	Gunar Graarud a. h.
Isolda	Rose Merker a. h.
Kráľ Marke	Arnold Flög
Kurwenal	Karol Zavel
Brangana	Maria Peršlová
Melot	Josef Komitál
Pastier	František Hásek
Kornadník	Josef Mráz
Mladý loďník	Dr. Janko Blaho

Loďná posádka. Rytiéri a zbrojníci. Dvorné dámy a páni.

Miesto deju:
1. dejstvo: Na mori na palube Tristanovej lodi pri preplavbe z Írska do Kornwalu. 2. dejstvo: V kráľovskom hrade Markeho v Kornwalu. 3. dejstvo: Hrad Tristanov v Bretágu.

Zvýšené spevoherné ceny miest.

Karel Nedbal

R. Wagner: „Tristan a Isolda“.

Vývoj opernej reprodukcie v Slovenskom Národnom divadle, nebíť taký normálny, ako je tomu inde. Možno povedať, že repertoár za posledných 15 rokov bol sústavný často náhodný, bez ohľadu na systematickú výchovu obecnosti. Za túto pomerne krátku dobu viedla nám opera SND mimoriadne veľký počet oper, z ktorých bolo 90 proc. pre bratislavské obyvateľstvo nepriekou. Po tak veľkej práci stačí nám operný súbor k Wagnerovmu „Tristanovi a Isolde“, najkrajšiemu dielu, ktoré kedy bolo v tomto zbore napísané. Znamení to najvyššiu spevohernú úroveň opery po čas jej existencie. Táto situácia veľmi odvádzá ču s ohľadom na ohľadné prostriedky, ktoré máme po ruke k interpretácii tak gigantického diela, bol korunovaný i obdivnosťou, výsledkom. Napriek tomu, že ná pomerné malý orchester nemohol dať Wagnerovmu dielu takú zvučku, prevedol nás o svojej technickej vyspelosti a ukázal, koľko možno pri dobrej vôle „Tristan“ v pojetí Karola Nedbala nám uká-

zal všetku odvrátenosť a jedinečnosť diela. Titulná úloha bola sverená hosťom zo štátnej opery viedenskej, Isoldu spievala Rose Merker nádhernou spejebnou dramatickým, správnou. Gunar Graarud spieval Tristana. Jeho technika a absolútna istota skúseného speváka prekonali akási únavu hlasu. Horepké podanie oboch týchto skvelých interpretov bolo pri všetkej teatralizácii tak dohľadné a presvedčujúce, že zapadlo iste i v najľahostejšom diváckom nesmazateľný dojem.

Z našich spevákov vynikli: M. Peršlová (Brangana), E. Zavel (Kurwenal), A. Flög (Kráľ), ktorí boli dôstojnými spoliučníkmi pri premiere Wagnerovho „Tristanu“ v Bratislave. Výprava, ako obvykle bola poskladaná zo starých rekvizit. Režia B. Vilím nemala s hlavnými postavami žiadnu prácu. Ostatnými hercami dala obvyklé pokyny. Napriek očakávaniu nenaplnila sa ani základná divadlo úplne. Pritomná publikum omentu a osmenilo pochvalou a ovdelením hosť, domáci, zamestnanci, dirigenti i orchester po zásluhu.

Anna Moyses.

Národné divadlo, Rež. 13. 10. 1934, 26. 10. 1934

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

Radost a pohodlie

ktorí Vám dať budú TATARA 75, nie sú skutočne ne-
primeranou cenou. A práca je najvyššou záručkou, čo
od moderného voza môžete čakať! Má výkonnú po-
hodu, bezcítnu chodu, malú, silnú, rýchlu, vý-
hodnú, hydraulickú bradu, centrálnu, mazanie chodu
a bezpečnostné sklo „L.U.“. Škoda, ako sa o nej krásne
píše — predstavuje tou, čo Vám každého zveľa-
dzuje a chutí.

TATARA

Bratislava, Dunajská 23, telefon 2552

**Predajňa
mestskej
elektrárne**

Laurinská ulica č. 5
Telefon 49

Slovenské národné divadlo
Riaditeľ: Anton Dražar

Parsifal

Slávnostná opera v 3 dejstvách. Slová i hudbu napísal Richard Wagner. Český preklad J. Vymětal. Dirigent Karel Nedbal. Režia Bohuš Vilím. Nová dekoráčná výprava G. Wintersteiner a J. Hradský.

Parsifal	G. GRAARUD a. h.
Klingsor	Karol Zavrel
Gurnemann, rytier sv. Grála	Arnold Fligl
Kundry	Maria Safierová
Kráľ Titirel	Zdenko Ruth-Markov
Amfortas, jeho syn	Boris Archipov a. h.
I. rytier sv. Grála	František Hájek
II. rytier sv. Grála	Karol Kalas
I. panoš	Lida Clementisová a. h.
II. panoš	Erna Šimandlová a. h.
III. panoš	Jozef Mareček
IV. panoš	Jozef Mráz

Kvetinové dievky

Rytieri sv. Grála. Zbrojnoši. Panoši. Dejisko: Hora Montsalvat a Klingsorova čarodějná zahrada. Ovládajú chlap, sbor štát. realky. Dirigent prot. A. Dočkalov. Zosilovací zariadenie láskave zapožičala a inštalovala firma Philips, Bratislava.

Plyn

v domácnosti
znamedá úsporu
času a peňazí!

Bratislava
Kniežacie nám. 30
Telef. 30, 32, 19-01

Varte,
pečte,
kúrite
plynom!

August Förster

Bratislava, Hviezdoslavovo nám. č. 32
Telefon č. 104

Mietne platebné podmienky!

Prvý bratislavský Parsifal

V sobotu 13. apríla 1935.

Začiatok o 7. hodine večer. **Séria A**

J. Kalenberg, člen štátnej opery vo Viedni a. h.

RICHARD WAGNER:
PARSIFAL

Slávnostná opera v 3 dejstvách.
Slová i hudbu napísal Richard Wagner. Český preklad J. Vymětal.
Dirigent Karel Nedbal. Režia Bohuš Vilím.
Nová dekoráčná výprava G. Wintersteiner a J. Hradský.

Parsifal	J. Kalenberg a. h.
Klingsor	Karol Zavrel
Gurnemann, rytier sv. Grála	Arnold Fligl
Kundry	Maria Safierová
Kráľ Titirel	Zd. Ruth-Markov
Amfortas, jeho syn	Boris Archipov a. h.
I. rytier sv. Grála	František Hájek
II. rytier sv. Grála	Karol Kalas
I. panoš	L. Clementisová a. h.
II. panoš	Erna Šimandlová a. h.
III. panoš	Jozef Mareček
IV. panoš	Jozef Mráz

Kvetinové dievky

Rytieri sv. Grála. Zbrojnoši. Panoši.
Dejisko: Hora Montsalvat a Klingsorova čarodějná zahrada.
Ovládajú chlap, sbor štát. realky. Dirigent prot. A. Dočkalov.
Zosilovací zariadenie láskave zapožičala a inštalovala firma Philips, Bratislava.

Spevoherné ceny miest o 2 Kč zvýšené.

Wagnerov Parsifal na SND

Po dlhšej prestávke rozhodlo sa vedenie opery SND v Bratislave znova siahnuť k Wagnerovým operám a opäť sa zúčastniť a siahnuť k Parsifalu, operu pomerne málo a v Bratislave v dobe poprevratovej ešte vôbec nehranú. Oskar Nedbal, ktorý sa svojím bratislavským učňovským nástupcom na bratislavskej scéne a veľkým úspechom Lehengrin, Tristana a Bludného Holendara, následne jeho podoba ako r. 1933 nahradenie Tristana a Izolda, i teraz nahradenie Parsifala znamená vzhľadom na výkony našej opernej scény, výkon, dosiahnutý všetkými zložkami operného sboru: solistami, sborom, orchestrom, režisér a v prvom rade dirigentom p. Karolom Nedbalom. Motív Parsifala, daný veľkým bojom medzi dobrom a zlom, mystickým sfarbením v čivľach víťazstva silnej vôle nad ľudskými slabosťami a symbolický v obradných scénach je práve tak dôležitým problémom pre režiséra a výtvarníka, ako i pre dirigenta, ktorý zo spleti motívov vedľajších, stále sa preplietajúcich a vzájomne sa odlišujúcich, musí dať dieťa, vyriešenému z týchto motívov, rás jednotnej, dramaticky vyhranenej a uchvacujúcej stavby muzikálnej, najmä vo výraznej orchestre. I keď sme citili nedostatok výraznej možnosti wagnerovského orchestra, ktoré nemáme samozrejme štáť od orchestra nábo, práca len partitúra Parsifala vyzerala v podaní a výprave p. K. Nedbala krásne a plasticky, najmä v úvode opery, v nástupoch jednotlivých nástrojov. Podobením i v scéne svetlofarebných detailov sboru, vznikajúce sa postupne v prenosu celým hľadiskom a prave zapadajúce do hry orchestra, kde súhlas odzvučujú telom, vzájomne sa na seba neodvíjajú, byva najťažším reprodukčným problémom pri predvedení Parsifala. — Titulná úloha hral a spevák ako boš p. Graarud z viedenskej štátnej opery, ktorý bol považovaný preto, že bratislavská opera nemá wagnerovského tenora, Graarudov výkon bol osou celého predstavenia a jeho jelo speváckeho výkonu zreteľnosť bola hereckým výrazom, premenenou a očitne podanou hrou najmä v scénach, v ktorých ešte dramatické jedinec sa môže obrátiť je iba na pohyb tela. Druhá veľká, prevládajúca, obľúbenejšia úloha, pripadla domácomu p. A. Fliglvi, ktorý vytvoril a Gurnemanna a nie dôležitú postavu rytierskeho starca, ale pevný podanie tejto úlohy navyše, azda vplyvom klavovej indispozície, patríťom zručnosťou a uvoľnenosťou. Diabolský bol vykrešlený Klingsor p. Zavrel, ktorý zahral a zapísal jednu zo svojich najlepších úloh v tejto sezóne. Jednou ženskú úlohu v opere, postavu Kundry, vytvorila a opierať p. Safierová, ktorej sa podarilo a veľkou účinnosťou vyznačovať ono veľké zmietanie medzi dobrom a zlom. Naša a výrazne boľavosť bola podaná v treťom dejstve jej pokánie. Na dekorácii, výrazne modernejšieho a druhom dejstve a malobnej v obraze na hora Montsalvat i so scénou svetlofarebnou, v ktorej pomocou svetelných efektov bola vystupovaná mystická atmosféra najkrajšie, malikádny a zásluhou podiel pp. Wintersteiner a J. Hradský. Krásne detaily sboru, zapísal i štát štátnej realky za velenia p. prof. Dočkalovej.

Parsifal

Slávnostná hra v troch dejstvách.
Text i hudbu napísal R. Wagner.
Premiéra v SND 19. marca. Dirigent Karel Nedbal. Režia B. Vilím. Dekorácie od G. Wintersteiner a J. Hradského. Spolupracovník chlapčenský sbor št. realky a prof. Dočkalov.

Slovenské národné divadlo už vypravilo a oper Wagnerových a mestom a vďaka úspechu „Bludného Holendara“, „Tristana“, „Lehengrina“ a „Majstrov operov notenherpých“, na aj „Tristana“. Prvé predstavenie „Parsifala“ bolo dosť náročnou úlohou režiséra. Bolo okázané a naplnené a divadlo sa naplnilo obecťom do posledného miesta.

Keď sajal dirigent K. Nedbal svoje miesto, aby dal znamenie na úvodnú hudbu, mohli poukázť a povzbudzovať dejstvo dôležitý prvý pohyb jeho ruk a naskočili prvým motívom orchestra. Je to skutočnosť, že sa hrá „Parsifal“? Wagnerova slávnostná hra sa dostala i na scénu SND. Je to tá skutočnosť a najvyššie pochvaly bodov.

Otváranie orchestra bolo úlohou v tej najdôležitejšej miere. Prvé predstavenie „Parsifala“ patrí medzi najlepší predstavenia našej opernej scény vôbec.

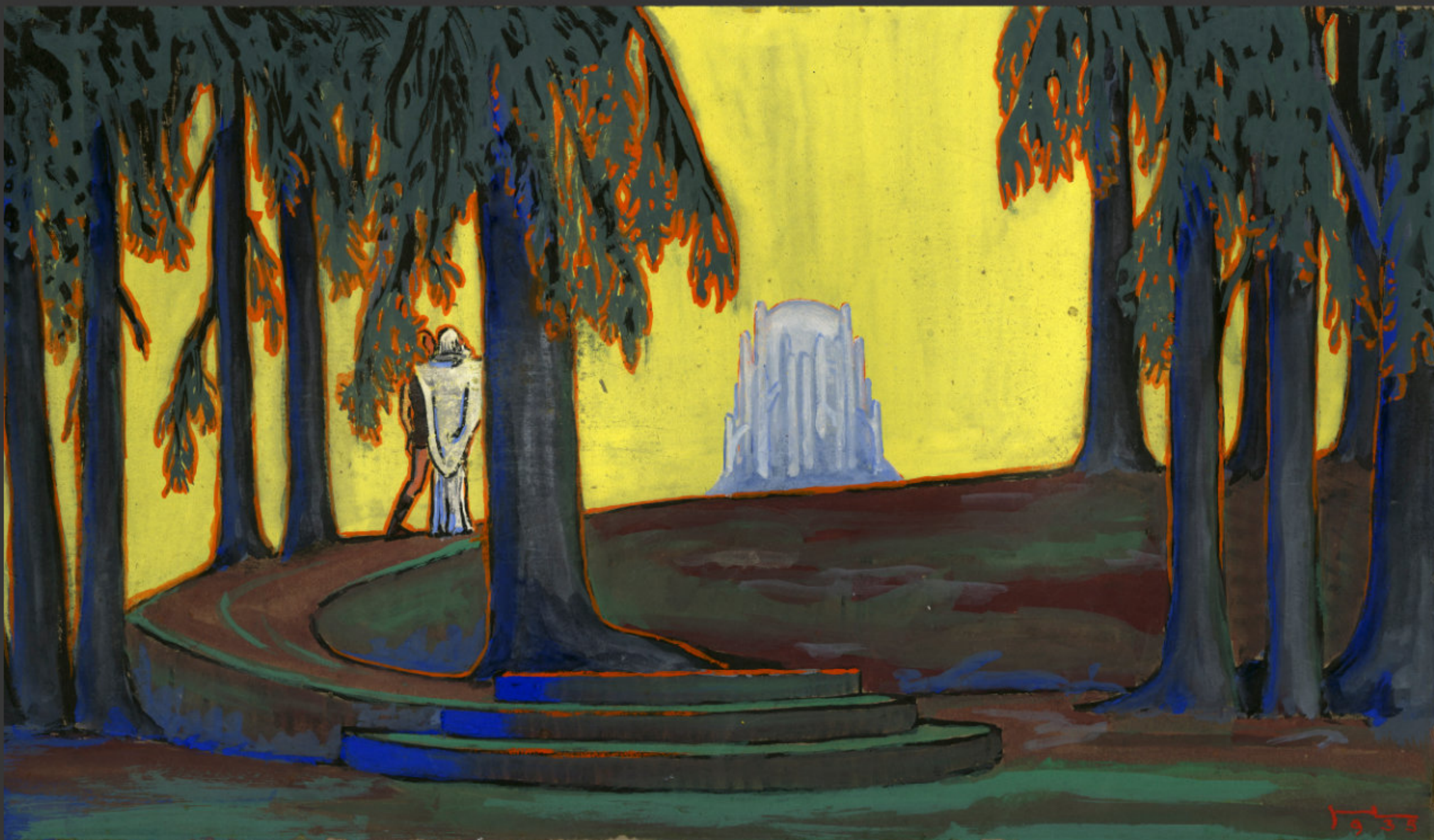
Z predstavení jednotlivých diel treba vybrať tie, ktoré Parsifal-Gurnemann-Kundry a to hra G. Graaruda, A. Fligla a M. Safierová. Tieto tri role boli úlohy náročné a zapísal. Sbor by sme si ani nezmyslí, že sa loď má Fligl a Safierová, a takto letos a predošlým rokoch opäť úspešne wagnerovské predstavenie, takto sa opäť vypravilo a Parsifalom, ktorý mal prednosť v tom, že mohol opäť svoju partiu v prvého vieri Wagnerovom. K nim sa pripojí a podobne rúťom i Amfortas Archipov.

Sbor, ktorý má obľúbenejší sloh št. realky, bol zručne a krásne vyrovnaný, čo značne zvýšilo úspech celého predstavenia. Výprava a dekorácie daly spestrivý ráz slávnostnej hre. Zvlášť hlbokým dojmom pôsobí obraz odhalenia Grála v prvom a poslednom dejstve. Scéna a Klingsorom bola plastická a pôsobivá, a K. Zavrel ako Klingsor mal veľmi výdatnú úlohu. Treba reštr podošla premena po Klingsorovej scéne. Dekoračné zariadenie jarky by ľahko odstránilo tieto nedostatky. Režia urobila všetko, aby súhra bola pokojná a dôležitá.

Najvyššia záležitosť patrí dirigentovi K. Nedbalovi, ktorý s veľkou náhľadnosťou a s veľkou úspešnosťou nahradil toto rehoľné dielo Wagnerovo. Je to výkon medail malým posunom veľkosti a pretrvávajú. Obecťom i zvlášť dala na jaro svoju prednosť dirigentovi, keď ho pred tretím dejstvom vied odzvučujú. Hudba Wagnerova mala pod jeho taktovkou svätostný zrak a povzbudzujú, partitúra celá a naplnila priateľstvom ľudským mystéria a zrkla slávnostným plámenom.

Boi to vďaka Slovenského národného divadla a motom úlohy, že všetky detaily predstavenia „Parsifala“ budú mať príbeh k tomu prvým podobný. Nech nábo, ktoré je hudba a divadlo veku dôležitú potrebu, neopomene toto veľké predstavenie vyústi. Dejiny, na tomto predstavení značné, sa opäť obnovia. Tu platí ošed a vď!

Slova: 1935. 14-1 31 3 1935. 6. 76. 14. 8

PARSIFAL

Slovenské národné divadlo
Premiéra 29. marca 1935
Dirigent Karel Nedbal
Režisér Bohuš Vilím
Scéna Ľudovít Hradský

